

RECENZIA

V. D. Lomtadze: **Inženerňaja geologija — Specialnaja inženerňaja geologija.** Leningrad, Izd. Nedra 1978, 496 s., 34 tab., 216 obr.

Autor, význačný predstaviteľ sovietskej školy inžinierskej geológie, profesor a vedúci katedry inžinierskej geológie na Banickom inštitúte v Leningrade, predkladá odbornej verejnosti už tretiu knihu venovanú základným odvetviám inžinierskej geológie.

Prvá kniha — Inženerňaja petrologija (Leningrad 1970, slovenský preklad Vybraté state z inžinierskej petrológie I, II, Bratislava 1975) — je venovaná inžinierskogeologickej klasifikácii hornín (skalných hornín a zemín) a ich fyzikálno-mechanickým vlastnostiam. Druhá kniha — Inženerňaja geodinamika (Leningrad 1977), je o prírodných a človekom vyvolaných geodynamických procesoch a javoch a o ich vplyve na hospodársko-technické využívanie územia. Tretia kniha — Specialnaja inženerňaja geologija — sa zaoberá dvoma najdôležitejšími praktickými úlohami inžinierskej geológie: metódami inžinierskogeologického výskumu a jeho úlohami pri projektovaní a výstavbe objektov rozličných druhov staviteľstva.

V prvej časti recenzovanej publikácie o metódach výskumu sa rozoberá organizácia a metodika inžinierskogeologického mapovania, zostrojovania máp inžinierskogeologických pomerov a rajonizácie v rozličných mierkach, ako aj typizácia územia podľa kvality inžinierskogeologických pomerov. Pri najdôležitejších prieskumných metódach, geofyzikálnych, vŕtaciach a sondovacích prácach sa uvádzajú aj zásady pre ich rozmiestnenie, hustotu, hĺbku, dokumentáciu a vzorkovanie, ako aj presnosť a hodnovernosť ich výsledkov. V stati o poľných skúškach sa opisujú metódy výskumu zvodnených horizontov, priepustnosti hornín pomocou nalievacích a vodných tlakových skúšok, výskum mechanických vlastností hornín pomocou zafažovacích, presiometrických,

penetračných a vrtulkových skúšok (prístrojmi rozličnej konštrukcie), ako aj meranie napätostného stavu hornín na princípe ich odľahčenia. Dôležitá úloha v celkovej skladbe výskumných a prieskumných prác sa pripisuje doteraz málo používaným režimovým stacionárnym pozorovaniam, a to nielen meteorologickým, hydrologickým, hydrogeologickým a geotermickým, lež aj pozorovaniu deformácií pri svahových pohyboch a v podzemných dielach, sadania podzákladia objektov, pozorovaniu rýchlosti zvetrávania, erózie ap. V knihe sa hodnotia aj najdôležitejšie laboratórne metódy zisťovania vlastností a spracovania ich výsledkov. Významná úloha sa pripisuje kamerálnemu spracovaniu výsledkov inžinierskych výskumov.

Druhá časť knihy je venovaná úlohám inžinierskej geológie pri projektovaní a výstavbe týchto najdôležitejších stavebných objektov: miest a obcí, občianskych a priemyselných stavieb, železníc, ciest, mostov a hydrotechnických stavieb. Pri týchto odvetviach stavebnej činnosti sa opisujú úlohy inžinierskej geológie pri predbežnom prieskume pre celkové riešenie výstavby a výber vhodných stavenísk i úlohy pri podrobnom prieskume pre projektované objekty na vybratých staveniskách. Pri jednotlivých úlohách sú opísané i metódy potrebného zlepšovania vlastností hornín.

Kniha, podobne ako aj predchádzajúce, je určená predovšetkým ako učebnica pre študentov inžinierskej geológie a hydrogeológie a ako pomôcka pre inžinierskych geológov v praxi. S predchádzajúcimi dielami autora tvorí organický celok, ale možno ju použiť aj samostatne ako návod pri plnení praktických úloh inžinierskej geológie.

V. Letko